

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. I. Litera Janseniana impossibilia in Augustino tractante de justis
conantibus & volentibus nondum est inventa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

76 LIBER PRIMUS

L. 3. de Grat. Christi c. 13. pag. 384. effert? Nihil esse in Sancti Augustini doctrinâ certius ac fundatius, quam esse præcepta quædam, quæ hominibus non tantum infidelibus, exacatis, obduratis, sed fidelibus quoque & Iustis, Volentibus, conantibus secundum præsentem quas habent Vires, sunt impossibilia; deesse quoque Gratiâ quâ fiant possibilia. Nihil hic dolosæ avulsionis elucet.

Et cum Jansenius impossibilitatem, quam comminiscitur, in Augustini doctrina fundatissimam jactitet; ut capiatur quantâ Hippo-
nensis ab Iprensi intercapedine dissideat, vel in ipso primæ propositionis limine Augustini arma tractanda sunt contra Jansenium.

CAPUT PRIMUM.

De voce *impossibilia* in prima Propositione *Iustis Volentibus & conantibus* attributa.

SECTIO PRIMA.

Littera Ianseniana impossibilia in Augustino tractante de Iustis conantibus & Volentibus, nondum est inventa.

NON aëra cedimus cum de voce differimus invisâ Patribus, Horridâ Populis, ipsis etiam terrificâ Pelagianis, & ab his objectatâ Christianæ Gratiæ defensoribus. Hâc tamen usum fuisse Maximum Ecclesiæ Doctorem Augustinum contendit Jansenius, ejusque Apologistæ.

Hanc

DE PROPOSITIONE I. 77

Hanc vocem *impossibile*, vel *impossibilia* respectu Justorum, eorumque conantium implere praecepta nusquam in Augustino extare, ubi tam spissa voluminum moles vulgarem superat captum, quis ausit affirmare, nisi qui Augustini penetralia subierit, conspexeritque ex antecedentium & consequentium nexu, Augustinum tam durâ voce, & litterâ sui peremptorâ uti non potuisse, quemadmodum usum fuisse inficias imus. Et Magno Argumento est, quod Jansenio ipsi, qui suum facit quantus est Augustinum, omnibus viribus conanti & volenti impossibile fuerit hanc vocem expromere, & addere ingenti testimoniorum moli congestæ ex S. Augustini monumentis; quamquam, quod non diffitemur Luculentissima & numerosissima advolvat, è quibus evictum dedit Justos conantes & Volentes aliqua praecepta implere non posse, ideoque orare debere ut possint. Sed hinc nulla Consecutionis lege concluditur Janseniana impossibilitas, ut postea demonstratum dabimus.

At dicit Jansenius: De volentibus loquebatur (Aug.) quando dicebat. . . . *includum se sentit difficultate vitiorum, & tamquam MURO IMPOSSIBILITATIS, portisque clausis, quâ evadat, ut rectè vivat, non invenit.* Sed

Respondetur primò non agere Augustinum, de Justo, sed peccatore, qui jam accepit panem veritatis, ut sciat qualiter benè vivere debeat, & conatur & non potest, ligatum se sentit, exclamat ad Dominum. Neque de ea quam Augustinus censet, sed quam homo ligatus compedibus vitiorum, sibi persuadet impossibilitatis murum, loqui existimandus est: nam ipse Augustinus hanc impossibilitatem mitigat verbis adjacentibus vocans, DIFFICULTATEM. *Secunda tentatio est DIFFICULTATIS in*

Objecto ex Jansenio.

Ibid pag.

327.

Aug. in Ps. 106. V. 3.

ope

operando, sicut illa prima erroris & famis... RUMPIT vincula DIFFICULTATIS, constituit (Deus) in operationem equitatis: incipit ei jam FACILE esse quod DIFFICILE FUERAT (en impossibilitatem) abstinere à malis, non adulterare, non furtum facere &c. Facta est FACULTAS quæ fuerat DIFFICULTAS. Potuit hoc Dominus sine DIFFICULTATE præstare; sed si hoc sine DIFFICULTATE haberemus, largitorem huius boni non agnosceremus. En DIFFICULTATEM, quam luctans cum morbis putat esse IMPOSSIBILITATEM. Difficultatem quoque & Justos in gravi conflictu aliquandò pati quis ambigat? Et si Victor ovaverit, Victoriā dicemus conanti & volenti primitus fuisse impossibile? non est impossibile, quod optato effectu poritur.

In Psal. 6.

Ps. 3. & 4.

Simili Spiritu S. Augustinus alio loco tractat de difficultate conversionis: simul etiam agnoscat, quanta pœna impiis præparetur, qui se nolunt convertere ad Deum, si tantam DIFFICULTATEM convertentes patiantur... Dum enim nos convertimur, idest, veteris vitæ mutatione resculpimus Spiritum nostrum: durum sentimus & laboriosum ad serenitatem & tranquillitatem divinæ lucis à terrenarum cupiditatum caligine retorqueri, & in tali difficultate dicimus: Convertere Domine, idest, adjuva nos, ut perficiatur in nobis conversio.

L. 1. Retract.
6. 22.

Obijciunt Palladius & alij Jansenianæ primæ defensores, alium locum S. Augustini: Cum fortis & potens præparatur voluntas à Domino facile fit opus pietatis, quod prius difficile atque IMPOSSIBILE fuit. At rursus ex contextu effulget quod non agatur hîc causa iustorum qui conversionis difficultates Dei gratiâ remigante ac triumphante enavigaverunt. In potestate hominis est, ait, mutare in melius voluntatem, sed ea potestas

DE PROPOSITIONE I. 79

potestas nulla est, nisi à Deo detur, de quo dictum est: dedit eis potestatem filios Dei fieri. Cum enim hoc sit in potestate quod cum volumus facimus, nihil tam in potestate quam ipsa voluntas est. Eo modo ergò dat potestatem. Sic intelligendum est & quod dixi postea, in nostra potestate esse, ut vel inseri bonitate Dei, vel excidi ejus severitate mereamur: Quia in potestate nostra non est, nisi quod nostram sequitur voluntatem. Quæ cum fortis & potens præparatur à Domino, facile sit opus pietatis, etiam quod difficile atque impossibile fuit. Responderi potest, ut supra sic ut ly impossibile pro difficili habeatur & per appositum terminum modificetur.

Deinde Justificat hîc Augustinus & ostendit, quod non contra gratiam Dei prædicaverit, nimirum effando præmissa: *in nostra potestate esse inseri bonitate Dei. Ne videretur naturali hominis voluntati possibilitatem illam cum Pelagianis adscripsisse rectè conclusit: Facile sit opus pietatis, nempe cum præparatur fortis voluntas à Domino, quod difficile atque impossibile fuit. Quomodò impossibile? Voluntati soli & gratiæ adjutorio nudatæ, cui Pelagius insitam dixit inamissibilem adimplendorum mandatorum Dei possibilitatem. Quomodò difficile? Incipienti converti & resculpi per gratiam Dei: nam difficultate magnâ prægravari incipientes ad Deum converti Augustinus satiatisimè nos antè edocuit. Quod Augustinus impossibile dixit possibilitate Pelagianâ sive per solas naturæ vires, perperam id justis conantibus volentibusque Jansenius adscripsit.*

At inquires, cum Palladio, certum est apud Augustinum non omnibus *justis, volentibus & conantibus* fortem ac potentem à Domino præparari voluntatem: sed omnibus forti & potenti non habentibus voluntatem opus pietatis

tis

80 LIBER PRIMUS

tis *impossibile* Augustinus asserit; ergo aliquibus justis volentibus & conantibus opus pietatis *impossibile* est ex Augustino.

Resp. negando subsumptum si agatur de impossibilitate à difficultate discretâ. Nam impossibile non admittit Augustinus nisi oppositum possibilitati Pelagianæ, quam Pelagius attribuit libero arbitrio seu voluntati gratiâ non prævenitis. Cum talis voluntas à Domino prævenitur & accipit velle fortiter, tunc fit facile per gratiam quod impossibile erat per naturam. Talis autem voluntas nuda & orba Dei gratiâ, ut cum Pelagianis supposuit Augustinus, non erat Justorum Volentium atque conantium mandata servare, cum ipsa Voluntas conatusque sit gratiæ, adeoque locum non obtinet in illis impossibilitas Pelagiana, hoc est, naturali adversaria possibilitati. Nam, ut observandum prætulî, Augustinus hanc periodum protulit, ut ostendat non contra Dei gratiam se prædicasse cum dixit: *In nostrâ potestate esse inseri bonitate Dei.* Hoc sine Gratiae Dei impossibile humanæ asserit Voluntati. Quæ si gratiâ præveniri cœperit & bonum velle acceperit, non tam facile erit perficere donec parva & inchoata à Deo voluntas donata in fortem, validam ac potentem evaserit.

SECTION